

واقعیت هایی درباره رشد اقتصادی ایران در دوران پهلوی

۸ خرداد ۱۳۹۵ ساعت ۱۶:۲۸

یکی از شبهاتی که امروزه برای مقابله با جمهوری اسلامی بسیار بر آن تاکید می شود، مسئله نوسازی در عصر پهلوی است. اینکه اگر حیات نظام پهلوی ادامه می یافت، ایران در حال حاضر یکی از اقتصادهای بزرگ جهان بود! در ارائه این شبهه معمولاً بر نوسازی دهه چهل و پنجاه میلادی استناد می شود و با روایتی گزینشی از واقعیت های آن سال ها، این نکته مورد تاکید قرار می گیرد که نوسازی دهه ۴۰ و ۵۰ موفق بوده است.

جوان و تاریخ- تاریخ شفاهی

یکی از شبهاتی که امروزه برای مقابله با جمهوری اسلامی بسیار بر آن تاکید می شود، مسئله نوسازی در عصر پهلوی است. اینکه اگر حیات نظام پهلوی ادامه می یافت، ایران در حال حاضر یکی از اقتصادهای بزرگ جهان بود! در ارائه این شبهه معمولاً بر نوسازی دهه چهل و پنجاه میلادی استناد می شود و با روایتی گزینشی از واقعیت های آن سال ها، این نکته مورد تاکید قرار می گیرد که نوسازی دهه ۴۰ و ۵۰ موفق بوده است. این شبهه آن زمان مورد پذیرش قرار می گیرد که برخی رجال سیاسی در سال های اخیر نیز مستقیم و یا غیرمستقیم بر آن تاکید کرده اند. اما به نظر می رسد این ادعاها را بتوان با مروری بر گزارش ها و گزاره هایی که در همان زمان بیان شده مورد قضاوت قرار داد. شاید بهترین قاضی در این زمینه مشاوران و مستشاران خارجی باشند که برای بهبود وضع کشور در زمینه های مختلف به ایران آمده بودند. از جمله مشاورانی که با ورود به ایران، نوسازی در ایران را

دنبال می کردند، گروه مشاوران دانشگاه هاروارد بودند. آنها برای مشاوره به سازمان برنامه ریزی به ایران آمدند. توصیفی که آنها از شورای عالی اقتصاد و اوضاع سیاسی-اقتصادی ایران در اوایل دهه ۴۰ می کنند می تواند واقعیت های مهم ایران در آن زمان را ترسیم کند. خاطرات تاس. اچ. مک لئود، سرپرست اجرایی گروه مشاوران دانشگاه هاروارد، نمونه ای در این زمینه است:

«این شورا در نقش کمیسیون وزرا علاوه بر آنکه رفتار محدودیت هایی بود که کارآمدی چنین نهادهایی را در محیط های سیاسی با ثبات و بالغ کم می کند مشخصه های مبتلا به بسیاری از کشورهای در حال توسعه را داشت. برای مثال، عوض شدن سریع کابینه ها و حتی عوض شدن سریع تر وزرا سبب می شود که سیاست اقتصادی، عوامل استمرار، ادراک و ملاحظه جنبه های دراز مدت سیاستگذاری از دست برود. فضای دائمی موقتی بودن که بر بالای سر هر مقام سیاسی در ایران سایه انداخته است، موجب می شد که هیچ سیاستمداری نتواند آینده ای به جز فردا را پیش بینی کند.»^۱

ایا توصیفی که مک لئود از اقتصاد ایران می کند می تواند نشان دهنده یک اقتصاد پویا و در حال رشد باشد؟

پی نوشتها:

۱- تاس. اچ. مک لئود، برنامه ریزی در ایران: بر اساس تجارب گروه مشاوره دانشگاه هاروارد در ایران در تهیه برنامه عمرانی سوم، ترجمه: علی اعظم محمدبیگی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۰، چاپ دوم، صص ۱۴۸-۱۴۷

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۹۹۲/هایی-واقعیت-درباره-اقتصاد-ایران-دوره-پهلوی>